

Asia: Lausuntopyyntö Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanke, YVA-selostus (Vaala, Siikalatva) (LVV-U/27656/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Valorem Energies Finland Oy suunnittelee 29–43 voimalan tuulivoimahanketta Siikalatvan ja Vaalan kuntarajan molemmin puolin. Hankealueen koko on 9584 ha ja voimaloiden korkeus on 300 m.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnessaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja näistä erityisesti tämän hankkeen osalta metsäpeuraan.

Lausunnon pohjaksi Luke toteaa, että Suomenselän alueella nykyinen puhtaan siirtymän suunnitelmien ja rakentamisten tuottama kokonaisuus ei ole kestävä varsinkaan pitkällä aikavälillä, jollaista tuulivoimaloiden teknisen käyttöiän ja muun infran puolesta voidaan odottaa. Vaikutukset ulottuvat useiden metsäpeurasukupolvien päähän, eikä rakennettujen elinympäristöjen jatkokäytöstä ole riittäviä suunnitelmia. Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alueen ympärille ja myös muut Suomenselän tärkeille lisääntymisalueille sijoittuvat tuulivoimasuunnitelmat ovat osa koko Suomenselän kattavaa luontokatoa (myös toiminnallista luontokatoa), joka muodostuu kaikista niistä maankäytön rakenteista ja niiden häiriövyöhykkeistä, joita suunnitellaan kattavasti koko Suomenselän metsäpeuran populaation alueelle poronhoitoalueelta Pirkanmaalle asti. Luke näkee, että nykyiset rakentamisen suunnitelmat ovat vakava riski koko EU:n ainoalle elinvoimaiselle Fennicus-alalajin villipeurapopulaatiolle ja eri tavoitteiden yhteensovittamista tarvitaan nykyistä enemmän yli hanke- tai hallinnollisten rajojen. Luke samalla näkee, että nykyisen puhtaan siirtymän toteutus ja esim. biodiversiteettitavoitteet ovat keskenään ristiriitaisia, koska tuulivoimaa on rakennettu, rakenteilla ja suunnitteilla koko metsäpeuralla tärkeiden Natura2000-suojelualueverkoston läheisyyteen koko sen läntiselle levinneisyydelle. Luke yhdessä muiden hanketoimijoiden kanssa tulee kiinnittämään huomiota uudessa EU-komission LIFE-rahoitusinstrumentin ja kansallisen rahoituksen tuella LifeLine4Fennicus – hankkeessa myös maankäyttöön ja sen vaikutuksiin.

Lisäksi Luke esittää taustaksi, että vuoden 2021 jälkeen Pohjois-Pohjanmaan metsäpeurojen vasatuotto on huomattavasti heikentynyt. Tämän taustalla on todennäköisesti moni tekijä, kuten suurpetokannan kasvu metsäpeura-alueilla. Lisäksi nykyiset lisääntymiselinympäristöt ovat jo valmiiksi pienialaisia, muuntuneita ja pirstoutuneita, joten on todennäköistä, että esim. suurpetokannan kasvu näkyy herkästi vasatuotossa ja kannan muutoksissa. Nykyisin Pohjois-Pohjanmaan vasatuotto on ennätysellisen heikkoa ja samaa tasoa kuin Kainuussa, jossa kanta heikkenee noin 15 % vuosittain.

Kuten selostuksessakin on todettu, niin suurpetojen vaikutusten saaliseläimiin kuten metsäkaribujen on todettu olevan voimakkaampaa, jos elinympäristö on muuntunut ja siinä on paljon ihmisten tekemiä lineaarirakenteita. Tuulivoimarakentamisen myötä kasvava infra lineaarirakenteineen potentiaalisesti kasvattaa suurpetojen vaikutusta saaliseläimiin. Sen takia Luke ei näe suotuisana tulevaisuuden kehityksenä sitä, että metsäpeura-alueiden harvalukuisia ja uhanalaisia suurpetoja pitäisi kontrolloida nykyistä huomattavasti voimakkaammin, jos metsäpeuraelinympäristöt muuntuvat, vähenevät ja pirstoutuvat nykyisestään. Maa- ja Metsätalousministeriö on nähnyt nykyisin ainoaksi mahdolliseksi keinoksi parantaa metsäpeurakannan tilaa vähentämällä susikantaa metsäpeura-alueilla, kun perimmäisiin peurakantaa rajoittaviin tekijöihin (kuten laadukkaitten elinympäristöjen vähäisyys, metsätalous, muu maankäyttö ja poronhoitoalue) ei pystytä vaikuttamaan tai vain vuosikymmenien aikaperspektiivillä. Luke huomauttaa, että jo nykyisin laadukkaista metsäpeuran lisääntymisalueista on puutetta ja laaja maankäyttö todennäköisesti heikentää kannan tilaa entisestään yhdessä muiden tekijöiden kanssa.

Lausunnon kohteena olevan Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahankkeen vieressä itäpuolella ja Oulujärven välissä sijaitsee Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alue, jossa metsäpeura on yhtenä perusteena. Kyseinen Natura2000-alue on suurin Pohjois-Pohjanmaan kahdesta Natura2000-alueesta, joissa metsäpeura on nykyisin perusteena. Ko. Natura-alueet ja niiden lähimetsät ovat kriittinen runko Pohjois-Pohjanmaan metsäpeurapopulaation lisääntymiselle ja tärkeä osa koko EU-alueen viimeisen elinkykyisen metsäpeurapopulaation elinkyvyn ylläpitämisessä. Pohjois-Pohjanmaan Natura2000-alueverkostoa päivitetään YM:ssä, jonka jälkeen on mahdollisuus, että joillekin nykyisien suovaltaisten Natura2000-alueiden perusteeksi lisätään metsäpeura. Tämä on kuitenkin epävarmaa, eikä päivitystä voi huomioida nyt tarkasteltavan hankkeen aiheuttamien haittojen lievennyksessä tai kompensatioissa. Ylipäätään, Rumala-Kuvaja-Oudonrimmen Natura2000-alueelle tuotettujen haittojen kompensatio on erittäin vaikeaa ja jopa mahdotonta. Ei ole olemassa korvaavia tai vastaavan laatuista alueita Suomessa, jolla kompensoitaisiin edes osittain Neittävänvaaran-Honkalankankaan kokoisten tuulivoima-alueiden haittoja vähien metsäpeuralle tärkeiden Natura-soiden osalta.

Luken panta-aineiston mukaan ko. Natura2000-aluetta ja samalla sen lähimetsiä on asuttanut useita pantapeuroja ja alueelta on normaalien seurantojen yhteydessä tehty metsäpeurahavaintoja. Viimeisin pannoitettujen metsäpeuravaatimien vasojen hyvinvointitarkistus ko. Natura2000-alueella suoritettiin räkkäaikaan 12.6.2024, jolloin samalla kertaa ko. suoalueella havaittiin yhteensä 43 metsäpeuraa, joista 18 oli vaadinta, 13 vasaa ja loput erikäisiä hirvaita. Vuonna 2025 pantavaadinten vasaseurantoja ei suoritettu resurssien puuttuessa. Nämä havaitut vaatimet vasoiheen todennäköisesti muodostavat ko. Natura2000-alueen kesäisen lisääntyvän paikallispopulaation rungon, joka vertautuu Suomenselän populaation eteläisimpien parhaiden Natura2000-alueiden populaatioihin Keski-Pohjanmaalla. Lisäksi ko. Natura2000-alueen ympäröiviin metsiin kerääntyy syksyllä kiimatokkia (Luke, julkaisematon) ja alue on myös merkittävä kauttakulkualue sitä pohjoisempaan asuville peuroille.

Lausunnossaan Luke keskittyy kesän lisääntymisaikaisiin vaikutuksiin, koska alue on merkitykseltään kriittinen lisääntymisalue ja lisääntyminen on herkin vuosikierron vaihe, jolloin vaatimet tarvitsevat rauhaa ja saalistusriskiltään alhaisen alueen vasomiseen ja vasaanhoitoon.

Lisäksi Luke toteaa, että Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alueen välittömään läheisyyteen on jo rakennettu Metsälamminkankaan tuulivoima-alue, joka heikentää metsäpeuran osalta ko. Natura2000-alueen luontoarvoja ainakin metsäpeuran osalta. Metsälamminkankaan lähimmät myllyt ovat noin puolen kilometrin päässä Natura2000-alueesta. Lisäksi ko. Natura2000-aluetta ympäröivät lähimetsät ovat pääosin voimakkaasti muuntuneita ja turvemaat ojitettuja. Ko. Natura-alue on jo tehokkaasti ympäröity ihmisvaikutuksilla ja Neittävänvaaran-Honkalankaan alue on ko. Natura-alueen ympärillä ainoa laajempi metsäalue, jossa on vielä mahdollisuus häiriöttömään vasomiseen. Hankealueet sijoittuvat osin myös pantapeurojen elinpiireille, erityisesti Honkalankangas, jonka lähimmät myllyt sijaitsevat noin kilometrin päässä suojelualueen reunasta.

Luke on monissa metsäpeuroihin ja niille tärkeiden Natura2000-alueiden yhteydessä suositellut niiden ympärille 5 kilometrin vyöhykettä, jonka sisällä vältettäisiin tuulivoimarakentamista. Tämä suositus on edelleen voimassa ja sitä tukee poroista ja metsäkaribuista tehty laaja tiedekirjallisuus. Asia on erinomaisesti huomioitu myös selostuksessa. Tämän suosituksen tarkoituksena on edes osittain pitää Natura2000-verkosto toimintakykyisenä metsäpeuran lisääntymiselinympäristöjen runkona. Lisäksi Luke on tuonut useissa vastaavissa lausunnoissa esiin, että nykytietämyksen mukaan metsäkaribupopulaatiot kestävät huonosti rakennettuja elinympäristöjä tai muuta maankäyttöä varsinkin, jos maankäyttö on laajaa ja muuttaa elinympäristöjä maiseman tasolla. Näitä seikkoja on hyvin tuotu esiin myös selostuksessa. Luken lausunnoissa on myös tuotu esiin niitä megatrendejä, jotka vaikuttavat taustalla kuten ilmastonmuutos, metsätalous, hirvieläin- ja suurpetoyhteisöjen rakenteen muutos ja muu maankäyttö, joka sekkin on kasvamassa "puhtaan siirtymän" moninaisten toimien myötä. Tuulivoimarakentamisen kokonaisvaikutus syntyy siis kaikkien em. tekijöiden kumulatiivisena vaikutuksena ja se on luonteeltaan laajaa maiseman tason muutosta ja luontokatoa. Laajamittaiset maiseman tason muutokset on todettu tiedekirjallisuudessa tärkeämmäksi kuin esim. pienen mittakaavan välttelyvaikutus.

Huomioita erillisestä metsäpeuraselvityksestä

Luke näkee, että metsäpeuraselvitys on hyvin laadittu ja siinä on tuotu erinomaisesti hyvin niitä seikkoja, joihin myös Luke usein kiinnittää huomiota. Myös kirjallisuutta on esitelty erinomaisesti, vaikka kansainvälistä taustamateriaalia rakennettujen elinympäristöjen vaikutuksista olisi käytettävissä enemmän. Joten Luke toivoo, että vastaavissa selvityksissä tuotaisiin pienen mittakaavan välttelyvaikutuksien tarkastelujen lisäksi enemmän sitä tieteellistä tietoa, jossa on tutkittu maankäytön vaikutuksia Rangifer-suvun eläinten demografiaan ja kannan kehitykseen.

Tausta-aineistoina pantapeurojen tiheyspinnat sekä erityisesti vasaanhoitoennustekartta olivat monipuolisesti käytössä. Metsäpeuraselvitys osoittaa, että hankealueen alle jää sopivaa elinympäristöä ja moninaiset melu-, välke- ja ilmanpaineen vaihtelut ulottuvat viereiselle Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura2000-alueelle.

Kuten selvityksen kuvassa 5-1 ja tekstissä on esitetty. Sen sijaan kuvassa 5-1 esitettyihin ekologiisiin yhteyksiin Luke suosittelee suhtautumaan varovaisesti, koska niiden tausta-analyysi jää epäselväksi. Mutta Luke näkee hyväksi, että samalla tiedostetaan hankealueen mahdollinen vaikutus Natura2000-alueiden välisiin yhteyksiin.

Yhdessä Metsälamminkankaan ja Painuan Kanavan tuulivoima-alueiden kanssa Neittävänvaara-Honkalankaan hankealue muodostavat yhtenäisen häiriövyöhykkeen, joka muodostaa koko Natura2000-alueen ylimenevän häiriövyöhykkeen. Vallitsevien länsi- ja lounaistuulien sekä hankealueiden koon perustella Neittävänvaaran-Honkalankankaan ääni- ja ilmanpainevaihtelun aiheuttama häiriö ko. Natura-alueeseen on todennäköisesti voimakkaampaa kuin Metsälamminkankaan tuottama kun huomioidaan sijainti ja tuulivoimaloiden määrä.

Selvityksen taustaksi tehdyt riistakameraselvitys ja lentolaskennat ovat tuottaneet sellaista aineistoa, josta voi päätellä, että esiintyykö alueella metsäpeuraa vai ei. Tietoa runsauksista ne eivät riistakameroiden käytöstä tehtyjen tiedejulkaisujen mukaan tuota. Toisaalta, jos kameroita on riittävästi ja riittävän pitkän aikaa niin ne voivat antaa eri alueiden vertailussa laadullista tietoa karkeista suhteellisista runsauksista. Runsaudenarvioinneissa riistakameraverkostot ovat yleensä tiheämpiä ja ne vaativat myös taustakseen esim. pyynti-taikaisinpyynti (mark-recapture) tyyppisiä mallinnuksia, jotka vaativat aineistoilta esim. pitkittäisaikasarjaa ja eläinten tunnistamista.

Lisäksi selvityksessä esitetty lentolaskenta ei ollut toteutukseltaan tai määrältään sitä, mitä Luke käyttää metsäpeurojen lentolaskennassa talvella. Luken talvisissa lentolaskennoin tehdyissä runsausarvioinneissa laajahko kohdealue lennetään järjestelmällisesti haravoiden aluetta matalalla (noin 50 – 70 m) ja noin 150 – 300 metrin yhdensuuntaisilla linjaväleillä riippuen metsän peittävytydestä. Linjaväli tulee olla sellainen, ettei niiden väliin synny katvealueita. Lisäksi lentolaskenta edellyttää lumipeitettä, jota kesällä ei ole tarjolla. Ilman em. tekijöiden hallintaa havaittavuus jää heikoksi ja tulos epäluotettavaksi. Tätä on testattu pantapeuroilla monitorointien aikana.

Vaikka maastossa tehdyt taustaselvitykset ovat hyödyllisiä paikallispopulaatioiden inventoinneissa, niiden suoritus tapa tuo lisätietoa lähinnä laadullisella tavalla. Luke toteaa, että paikallispopulaatioiden inventoinneissa on paljon kehitettävää. Toisaalta erityisen arvokkaita ovat selvityksen havainnot vasallisista vaatimista, jotka ovat yhteneväisiä Luken monitorointien kanssa ko. alueelta. Luke ei kuitenkaan suosittelu laajamittaisia inventointeja ainakaan Luken talvisella lentolaskentamenetelmällä metsäpeurojen lisääntymisen aikana.

Metsäpeuraselvityksen johtopäätöksissä todetaan, että ”Merkittävimmät hankkeen vaikutuspiiriin kuuluvat kesäelinympäristöt sijaitsevat Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien Natura2000-alueella ja sen lähiympäristössä. Edellä mainituille alueille ei hankkeessa kohdistu rakentamistoimenpiteitä, mutta tuulivoimaloiden aiheuttama välttelyvaikutus voi muuttaa metsäpeurojen tilankäyttöä ja mahdollisuuksia hyödyntää ensisijaisia kesälaidun-, vasonta- ja vasanhoitoympäristöjä”.

Luke näkee em. johtopäätöksen lauseen ristiriitaisena myös selvityksen ja selostuksen oman tekstin kanssa. Honkalankankaan hankealue sijaitsee kokonaisuudessaan viereisen Natura2000-alueen ympärille suositellun noin 5 km vyöhykkeen sisällä ja lähimmät tuulimyllyt noin 1 kilometrin päässä. Lisäksi kesäisten pantapeurojen tiheyspinnat menevät osittain koko hankealueen kanssa päällekkäin (Metsäpeuraselvitys, kuva 4-1). Luke huomauttaa, ettei Rumala-Kuvaja-Oudonrimpi-Natura2000-aluetta hyödyntävien metsäpeurojen tilankäyttö rajoitu pelkästään suojelualueen välittömään reunaan, joka ilmenee hyvin myös pantapeurojen tiheyspinnoista (Metsäpeuraselvitys: Kuva 4-1). Lisäksi Luke huomauttaa, että pantapeurat ovat vain otos koko vaadinpopulaatiosta ja myös muussa kohtaa hankealueen Natura2000-alueen lähimetsissä on todennäköisesti metsäpeurojen elinpiirejä, joita panta-aineistossa esiintyy. Panta-aineisto on kaikesta huolimatta aukkoinen ja lupahallinnolla säädelty merkintä satunnainen suhteessa koko populaatioon.

Huomioita YVA-selostuksesta

Luke näkee selostuksessa esitettyjen johtopäätösten mukaisesti, että Neittävänvaaran-Honkalankaan hankealueella on merkittävä negatiivinen vaikutus metsäpeurojen kesäiseen lisääntyvään paikallispopulaatioon, joka johtuu pääosin Rumala-Kuvaja-Oudonrimmen Natura2000-alueen läheisyydestä, jonka alueella ja ympärivissä metsissä on merkittävä lisääntyvä paikallispopulaatio. Luke myös näkee, ettei erittäin merkittäviä paikallisia haittoja voi sulkea pois, joka johtuu siitä, että ko. Natura2000-alue on laajasti ympäröity tehokkaasti ihmistoiminnalla ja hankealue alle jäävä metsäalue on maiseman tasolla ainoa ko. Natura2000-alueeseen liitoksissa ilman muuta infraa oleva rakentamaton talousmetsäalue. Lisäksi vallitsevien tuulien perusteella hankealueen melu- ja ilmanpaineen vaihteluhäiriö ulottuvat todennäköisesti kauemmas kuin kilometrin päähän. Asiaa on hyvin pohdittu myös selostuksessa. Sen sijaan hankealue sijaitsee riittävän kaukana Veneneva-Pelson Natura2000-alueesta, josta osa on myös luonnonpuistoa.

Selostuksessa on pohdittu havaintoja rakennetuissa elinympäristöissä. Myös Luken normaaleissa monitoroinneissa tavataan jonkin verran metsäpeuroja rakennetuissa elinympäristöissä erityisesti muina aikoina kuin kesällä. Myös Luke näkee samalla tavalla kuin selostuksessa on esitetty, etteivät kaikki metsäpeurayksilöt kaikkina vuosikierron vaiheissa erityisesti välttele rakennettuja elinympäristöjä, kuten tuulivoima-alueita. Myös jotkut pantapeurat ovat olleet poikkeuksellisen pelottomia ja viettäneet aikaa aivan ihmisasutuksen läheisyydessä. Näitä yksilöitä on kuitenkin pantapeura-aineistossa vähän. Luke haluaa kiinnittää huomiota siihen, että lähes kaikki populaation tai paikallispopulaation tason käyttäytymistutkimukset hakevat kvantitatiivisia keskimääräisiä tilastollisia ilmiöitä, joihin liittyy olennaisesti myös epävarmuus (tilastollinen ja muu epävarmuus). Satunnaisissa kansalaisten tekemissä havainnoissa on yleisesti havaittavuusvääristymä, jonka jakaumaa hallitsee lähinnä ihmisten satunnaiset liikkumiset ja havainnointikyky. Silloin voi syntyä vaikutelma, että eläimet asustelevat siellä, missä niitä nähdään. Havaittavuusvääristymä on huomattavasti vähäisempi esim. panta-aineistossa, tai hyvin suunnitelluissa järjestelmällisissä kartoituksissa ja otannoissa.

On myös usein esitetty, että eläimet "tottuvat" ihmisvaikutukseen. Luke näkee tämän hypoteesin ongelmallisena ja enemmän pitäisi kiinnittää huomiota sopeutumiseen, jota on myös selostuksessa pohdittu hyvin.

Kuten selostuksen teksti antaa ymmärtää, niin sopeutuminen edellyttää, että yksilöt pystyvät lisääntymään ja pysymään hengissä myös rakennetuissa elinympäristöissä. Tutkimustieto Rangifer – suvun eläimistö ei tue sopeutumishypoteesia, jota on myös selostuksessa tuotu esiin.

Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta Luke toteaa, että johtopäätöksissä on esitetty erittäin hyvin niitä riskejä ja tietopohjaa mihin myös Luke on kiinnittänyt huomiota. Samalla Luke näkee metsäpeuran osalta johtopäätökset yhtäläisesti selostuksessa esitettyjen mukaisesti (erittäin merkittävä negatiivinen). Luke toivoo, että YVA-selostuksessa esitetyt riskit huomioitaisiin, jotta Pohjois-Pohjanmaan vähäinen Natura2000-verkosto ja sen lähialueet pystyisivät ylläpitämään elinvoimaista metsäpeurapopulaatiota myös kokonaisvaltaisen ”puhtaan siirtymän” aikana ja siihen liittyvä kasvava maankäyttö sovitettaisiin yhteen EU:n biodiversiteettitavoitteiden kanssa myös paikallistasolla.

Yleisesti muun lajiston osalta erityisesti yhteisvaikutuksia selostuksen mukaan arvioidaan syntyvän metsäpeuran ja suurpetojen osalta suuria kielteisiä vaikutuksia, linnuston osalta pääasiassa kohtalaisia vaikutuksia. Muun lajiston osalta yhteisvaikutuksia pääosin pidetään epätodennäköisenä, sillä lajien reviirit eivät ole laajoja ja ne eivät välttämättä ole riippuvaisia häiriöttömistä laajoista metsäalueista. Tältä osin Luke näkee riskin virhearvioille, sillä myös muun lajiston osalta on tutkimustuloksia mm. välttelyvaikutuksista. Lisäksi tulee huomioida, että uusiutuvan energian rakenteiden aiheuttama elinympäristöjen pirstoutuminen koskettaa lajeja laajalti ja saattaa siten aiheuttaa elinympäristöjen heikkenemistä maisemassa laajemmin kumuloituvana, vaikka yksittäisen yksilön reviiri ei ulottuisikaan useamman tuulivoimahankkeen alueelle.

Hankealueelta löydettiin selostuksen mukaan kaksi metson soidinpaikkaa ja ne on varovaisuusperiaatteen mukaisesti huomioitu olemassa olevan kirjallisuuden mukaisilla etäisyyksillä (n. 700–800 m). Löydettyihin teeren soidinpaikkoihin osaan kohdistuu selostuksen mukaan vaikutuksia, voimaloiden sijaitessa lähempänä soitimia (300–400 m). Riekon osalta on hankkeessa käytetty n. kilometrin etäisyyksiä havaituista riekkoreviireistä. Näiden osalta varovaisuusperiaatteen mukaisesti selostuksessa siltä arvioidaan, että hanke voi pienentää myös riekon alueellista kannan tiheyttä. Luke näkee, että on hyvä, että selostuksessa on huomioitu myös mahdollisia muita vaikutustapoja kuin pelkästään soitimiin kohdentuvat vaikutukset. Luke suosittaa tarkastelemaan hankkeen jatkosuunnittelussa niitä vaihtoehtoja, joissa vaikutuksia lajistoon syntyisi mahdollisimman vähän.

Hankealueen ympäristöön on suunnitteilla useita hankkeita juuri sellaisten lajien ympäristöön, joille vähäisemmän ihmishäiriön ympäristöt ovat tärkeitä. Toimivia väistämähallintamahdollisuuksia, ei välttämättä ole. Siten lievennyskeinojen esittäminen myös yhteisvaikutusten välttämiseksi olisi erittäin tärkeää.

Kuten jo metsäpeuran osalta todettu vaikutusten arvioinnissa tukeudutaan lajiston tottumiseen. Myöskään muun lajiston totumisesta tuulivoimaan ei tällä hetkellä kuitenkaan ole olemassa olevaa tietoa. Siltä osin Luke tuo esiin myös sen, että totumisellakin voi olla pitkällä tähtäimellä negatiivisia vaikutuksia, joita on syytä tarkastella. Kirjallisuutta sopeutumisen haasteista löytyy runsaasti.

Sopeutuminen epäedulliseen ympäristöön voi johtaa ekologisiin ansoihin, jolloin houkuttelevalta vaikuttava elinympäristö heikentääkin selviytymistä; lisääntyneeseen kuolleisuuteen esimerkiksi törmäysten kautta; elinympäristöjen laadun pitkäaikaiseen heikkenemiseen ja geneettisiin muutoksiin, mikäli tapahtuu eriytymistä populaatioiden sisällä tottuneiden ja häiriötä välttävien välillä. Tottuminen voi lisätä altistumista petojen, liikenteen tai ihmistoiminnan riskeille, ekosysteemitason muutoksia, kuten kilpailun tai peto–saalis-suhteiden vääristymistä. Laji voi myös jopa tulla riippuvaiseksi ihmisen rakenteista, mikä tekee populaatiosta haavoittuvan olosuhteiden muuttuessa.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luonnonvarakeskus arvioi, että hanke aiheuttaa merkittäviä riskejä erityisesti metsäpeuralle, jonka lisääntymisalueisiin rakentaminen kohdistuu. Rakentaminen ja siihen liittyvä infrastruktuuri heikentävät ja pirstovat elinympäristöjä sekä voivat lisätä suurpetopainetta, mikä yhdessä muiden tekijöiden kanssa uhkaa kannan elinvoimaisuutta. Luke korostaa, että vaikutukset voivat olla pitkäaikaisia ja kumuloituvia, ja että nykyiset maankäytön suunnitelmat ovat ristiriidassa biodiversiteettitavoitteiden kanssa. Luke suosittelee hankkeen jatkosuunnittelussa tarkastelemaan laajemmin kokonaisvaikutuksia myös muun lajiston osalta sekä keinoja haittojen vähentämiseksi.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.04.2026 klo 08:56:22.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen
Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi: